

ОСОБЛИВОСТІ НАГОЛОШУВАННЯ СУФІКСАЛЬНИХ ІМЕННИКІВ ЖІНОЧОГО РОДУ В ПОЕЗІЇ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

На матеріалі поетичних творів Лесі Українки автор аналізує наголошування суфіксальних іменників жіночого роду, з'ясовує причини відхилень від акцентної норми та причини варіантного наголошування. Основними джерелами такого аналізу при цьому послужили твори поетеси, словники XIX ст. та сучасні лексикографічні джерела.

Однією із вузлових проблем українського мовознавства є упорядкування структури української літературної мови на різних мовних рівнях. Цьому сприяє і дослідження поетичного мовлення чільних представників українського красного письменства, до яких і належить творча спадщина Лесі Українки. У контексті цієї спадщини на особливу увагу заслуговують акцентуаційні особливості її поетичного мовлення. Адже поетичне мовлення має ту особливість, що у ньому дзеркально відбиваються як загальні закономірності системи наголошувань української літературної мови, так і свої, специфічно авторські тенденції. Вони зумовлені структурою поетичного твору, ритмічною побудовою фрази, звуковою структурою слова, її версифікаційним малюнком [6, 35]. Розглянемо це на прикладі наголошування суфіксальних іменників жіночого роду.

Умовно можна виділити кілька типів наголошування суфіксальних іменників жіночого роду.

1. Суфіксальні іменники жіночого роду з нерухомим наголосом на корені в усіх формах однини та множини.

До цього типу наголошення належать такі суфіксальні іменники: *березина* (II, 94; VI, 73) [Цитуємо за творами: Леся Українка. Зібрання творів у 12т. – К., 1975; у круглих дужках зазначено том, після коми – сторінка], *блискавка* (I, 17; V, 238), *вишенька* (I, 227, 228), *владарка* (I, 56, 69, 209; II, 304; IV, 23, 24, 26, 37 – двічі; V, 185), *зłodійка* (V, 176, 177), *зозуленька* (I, 224 – двічі, 225), *калинонька* (I, 272; II, 71), *кіптява* (IV, 187; VI, 42), *корис-*

ність (IV, 191; V, 23), *користь* (II, 200, 203; IV, 49), *курява* (I, 195; IV, 24), *лагідність* (I, 130; II, 169; IV, 115,187), *мережка* (V, 218 – двічі, 220), *ніжка* (I, 341; III, 193), *обіцянка* (II, 22, 23), *приятелька* (I, 213; II, 197, 198), *пропасниця* (III, 341; V, 32), *русалонька* (II, 13,14 – двічі, 15 – двічі, 16, 17, 19 – двічі), *рученька* (II, 178; VI, 15), *слизенька* (II, 11 – двічі, 12), *співанка* (III, 158 – двічі, 160), *сторононька* (I, 73 – тричі, 75), *стрілка* (I, 346; V, 18), *стрільба* [зброя] (I, 128, 131), *товаришка* (VI, 16, 17 – двічі, 33), *циганка* (VI, 77, 80).

Більшість указаних вище іменників має нормативне наголошення. Деякі з них функціонують з варіантною акцентуацією або з акцентуацією, що не відповідає сучасній літературній нормі.

Так, іменник *блискавка* в сучасній українській літературній мові має нерухомий кореневий наголос у всіх формах однини та множини – *бліскавка, бліскавки, бліскавиці...* – *бліскавки, бліскавок, бліскавкам...* (Головащ., 14; Орф., 51; Погр., 36; УЛВН., 49). Таке ж наголошення було нормативним у кінці XIX – початку XX ст. (Голоск., 28; Грінч., I, 74) [5, 125]. Леся Українка для збереження тонічного ладу у формах множини вживає флексійне наголошення – *блискавкáми* (I, 17; V, 238).

Нормативним є варіантне наголошення лексеми *вишенька* у множині – *в́ишеньки, в́ишеньок, в́ишенькам...* та *вишенькі́, вишеньо́к та вишенька́м...* (Головащ., 26; Голоск., 53; Грінч., I, 200; Орф., 97; Погр., 78; УЛВН., 92). Перший тип акцентування нормативний, другий – допустимий. Поетеса вживає форми з наголошеним коренем – *вишенькі́* (I, 227, 228).

Більшість словників фіксує варіантне наголошення форм однини слова *владарка* – *владарка, владарки, владарці...* та *владарка́, владарки́, владарці́...* (Головащ., 32; Голоск., 62; Грінч., I, 244; Орф., 110; Погр., 98; УЛВН., 115). У поетичному мовленні поетеси функціонують обидві акцентні форми, проте кореневе наголошення переважає – *владарка* (I, 69; V, 185), *владарки* (IV, 37), *владарку* (I, 56; IV, 37), *владарко* (II, 304; IV, 23, 24). З суфіксальним наголосом це слово вжито лише один раз – *владарка́* (I, 209).

У сучасній українській літературній мові іменник *корисність* не має варіантного наголошення – *корисність, корисності, кориснос-*

ті... (Головац., 83; Голоск., 182; Грінч., II, 283; Орф., 325; УЛВН., 291). Лише “Словник наголосів української мови” М.Погрібного фіксує варіантне акцентування – *кóрисність* і *корі́сність* (Погр., 251). У Лесі Українки це слово побутує з наголосом на другому складі кореня – *корі́сність* (IV, 191; V, 23).

Лексема *користь* функціонує з варіантним наголошуванням – *кóристь* та *корі́сть* (Головац., 83; Голоск., 182; Грінч., II, 283; Орф., 325; Погр., 251; УЛВН., 291). Семантично обидва акцентні варіанти не відрізняються. Натомість у Лесі Українки наголос відіграє смислорозрізнявальну функцію – *кóристь* (*корисність*) і *корі́сть* (вигода): *кóристь* (IV, 49) і *корі́сть* (II, 200).

Слово *лагідність* в сучасній українській мові виступає лише з нерухомим кореневим наголосом у всіх формах – *ла́гідність*, *ла́гідності*, *ла́гідності...* (Головац., 89; Орф., 340; Погр., 262; УЛВН., 304). Леся Українка вживає форму з наголосом на другому складі кореня – *лагідність* (I, 130; II, 169; IV, 115), *лагідності* (IV, 187). Для кінця XIX – початку XX ст. характерним було варіантне наголошення цього іменника – *ла́гідність* та *лагідність* (Голоск., 191; Грінч., II, 339), а отже, акцентні форми, вжиті поетесою, не були відхиленням від норми [4, 51; 5, 78].

У поетичній практиці Лесі Українки лексема *мережка* у формах множини побутує з флексійним наголошуванням – *мережкі́* (V, 200). Сучасні ж словники засвідчують іменник *мережка* з постійно акцентованим коренем – *мерéжка*, *мерéжки*, *мерéжці...* – *мерéжки*, *мерéжок*, *мерéжкам...* (Головац., 95; Голоск., 210; Грінч., II, 417; Орф., 368; Погр., 282; УЛВН., 327). Лише у “Правописному словнику” Г.Голоскевича зафіксовано варіантне наголошення форм множини – *мерéжки* та *мережкі́* (Голоск., 210).

У слововжитку постеси слово *ніжка* у формах множини побутує з варіантним наголошуванням – кореневим і флексійним – *ні́жки* (I, 341), *ні́жок* (III, 193). Таке акцентування рееструють і сучасні лексикографічні джерела – *ні́жки*, *ні́жок*, *ні́жкам...* та *ні́жкі́*, *ні́жбк*, *ні́жкám...* (Головац., 110; Голоск., 224; Грінч., II, 566; Орф., 440; Погр., 323; УЛВН., 372).

У сучасній українській літературній мові лексема *приятелька* має нерухомий кореневий наголос у всіх формах однини та

множини – *пріяте́лька, пріяте́льки, пріяте́льці...* – *пріяте́льки, пріяте́лькок, пріяте́лькам...* (Головац., 140; Голоск., 323; Грінч., II, 455; Орф., 607; Погр., 427; УЛВН., 515). Для збереження версифікаційного малюнка поетеса вживає це слово теж з кореневим акцентуванням, але з наголосом на другому складі кореня – *пріяте́лька* (I, 197, 198).

Цікавим з акцентуаційного боку є іменник *співа́нка*. Більшість лексикографічних джерел засвідчує кореневе наголошення в однині і варіантне – кореневе і флексійне – у множині – *співа́нка, співа́нки, співа́нці...* – *співа́нки, співа́нок, співа́нкам...* (Головац., 162; Голоск., 377; Орф., 715; Погр., 508; УЛВН., 618). У “Словнику української мови” за ред. Б. Грінченка зафіксовано ще один варіант акцентування в однині – *співа́нка* (Грінч., IV, 176). У поетичній практиці Лесі Українки побутують форми множини з флексійним наголошенням – *співа́нку* (III, 158), *співа́нок* (III, 158 – двічі).

З варіантним наголошенням у формах однини та множини функціонує в сучасній українській мові іменник *сторони́лька* – *сторони́лька, сторони́льки, сторони́льці...* – *сторони́льки, сторони́ньок, сторони́нькам...* та *стори́нька...* – *стори́ньки...* (Головац., 165; Голоск., 84; Грінч., IV, 211; Орф., 729; Погр., 519; УЛВН., 661). Як зазначають дослідники, акцентну варіантність цієї лексеми стимулює розмовно-пісенний характер такого типу [1, 117; 6, 32-35]. У мовленнєвій практиці поетеси це слово засвідчене з кореневим акцентуванням – *стори́нька* (I, 73 – тричі), *стори́ньки* (I, 75).

Наголошення іменника *товари́шка* у поетичному слововжитку Лесі Українки не співвідноситься з сучасною акцентуаційною нормою. Так, у сучасних лексикографічних працях ця лексема має кореневий наголос в однині та флексійний – у множині – *товари́шка, товари́шки, товари́щиці...* – *товари́шкі, товари́шк, товари́шкám*. У поетеси це слово засвідчене у формах однини та множини лише з акцентованим коренем – *товари́шка* (VI, 16, 17 – двічі) – *товари́шок* (V, 33).

2. Суфіксальні іменники жіночого роду з нерухомим суфіксальним наголосом у всіх формах однини та множини.

У цей тип наголошення входять такі іменники: *бабище* (I, 212, 213), *батьківщина* (II, 43, 50), *блудниця* (V, 45 – двічі, 139), *борозенка* (II, 98, 100), *веснянки* (I, 43, 70), *годинонька* (II, 20; III, 145), *горобина* (V, 180, 181), *гребелька* (V, 202; VI, 23), *дивниця* (I, 112; IV, 63), *дівчинонька* (I, 88, 272; II, 9 – тричі, 12, 13 – двічі, 165), *дрібнота* (II, 215; VI, 17), *египтянка* (I, 207 – двічі, 366; VI, 199), *жадоба* (I, 314 – двічі, 315; II, 296; V, 149; VI, 188 – двічі), *жалібниця* (I, 151 – двічі, 272, 274, 285; II, 36), *мандрівка* (IV, 120, 121), *мандрівниця* (III, 265, 266), *марниця* (IV, 74; VI, 63), *містина* (V, 137, 138), *музиченька* (I, 53; III, 146), *одежина* (V, 148, 149), *оздоба* (I, 79 – двічі, 80), *олениця* (II, 94), *пишнота* (IV, 17, 46), *плетениця* (I, 92, 189, 345, 388), *пожарина* (I, 143 – двічі; IV, 346, 347), *сірома* (II, 65, 66), *сірячина* (I, 60, 62), *скелина* (I, 76, 77), *скорбота* (I, 81, 83), *скоринка* (III, 172, 173), *служниця* (II, 216; III, 187; IV, 41), *соснина* (II, 91, 96), *старшина* (I, 132; II, 320; IV, 270), *стрільниця* (I, 96 – двічі, 98), *сухитниця* (I, 280), *сухота* (I, 79, 80), *цївниця* (II, 109, 111), *чеснота* (V, 175, 189 – двічі; VI, 125), *шаноба* (IV, 124 – двічі; VI, 138).

Іменник *бабище* в сучасній українській мові має нерухомий суфіксальний наголос у всіх формах однини та множини – *бабіще, бабіці, бабіці...* – *бабіща, бабіці, бабіцям...* (Головац., 11; Голоск., 14; Орф., 30; Погр., 21; УЛВН., 32). У слововжитку Лесі Українки це слово засвідчене з кореневим наголошенням – *ба́бище* (I, 212), *ба́биці* (I, 213). Саме кореневе акцентування було літературною нормою кінця XIX – початку XX ст. – *ба́бище* (Грінч., I, 14).

Цікавим з акцентуаційного погляду є слово *батьківщина*. Більшість сучасних словників подає лише суфіксальне наголошення цієї лексеми – *батьківщи́на, батьківщи́ни, батьківщи́ні...* (Головац., 12; Орф., 38; УЛВН., 38). Деякі лексикографічні джерела засвідчують цю лексему з варіантним акцентуванням, але в цьому випадку наголос відіграє смислорозрізнявальну функцію – *батьківщи́на* (вітчизна) і *ба́тьківщина* (спадщина) (Голоск., 19; Грінч., I, 33; Погр., 27). Проте у мовленнєвій практиці поетеси не зафіксовано семантичного розмежування з допомогою наголосу: цей імен-

ник побутує лише із суфіксальним наголосом – *батьківщина* (вітчина) (Ш, 43, 50).

З варіантним акцентуванням у формах однини та множини функціонує в сучасній українській мові іменник *гребелька* – *гребелька, гребельки, гребельці... – гребельки... та гребелька, гребельки, гребельці... та гребельки...* (Головац., 42; Голоск., 82; Орф., 161; Погр., 124; УЛВН., 142). “Словник української мови” за ред. Б. Грінченка засвідчує це слово з кореневим наголошенням – *гребелька... – гребельки...* (Грінч., I, 323). Кореневий наголос більш давній (допустимий), суфіксальний – сучасніший (нормативний) [2, 21]. Поетеса використовує у поетичній практиці суфіксальне наголошення – *гребелька* (V, 202), *гребельки* (VI, 23).

У поетичному вжитку Лесі Українки слово *дівчинонька* функціонує з суфіксальним наголосом – *дівчинонька* (I, 272; II, 9, 12, 13), *дівчиноньці* (II, 9), *дівчиноньки* (II, 13; III, 165). Сучасні словники послідовно наводять цю лексему з варіантним наголошенням – *дівчинонька, дівчиноньки, дівчиноньці... – дівчиноньки, дівчиноньок, дівчинонькам...* (Головац., 49; Голоск., 98; Грінч., I, 388; Орф., 183; Погр., 142; УЛВН., 162), проте нормативним є суфіксальний наголос на другому складі і допустимим – на третьому.

З відхиленням від сучасної акцентуаційної норми побутує у поетичній практиці Лесі Українки лексема *египтянка*. Для збереження тонічного ладу поетеса вживає це слово з наголосом на корені – *египтянки* (VI, 199), *егіптянок* (I, 204 – двічі, 366). Нормативним є суфіксальне наголошення – *египтянка, египтянки, египтянці... – египтянки, египтянок, египтянкам...* (Голоск., 117; Орф., 214; Погр., 168; УЛВН., 194).

У лексикографічних працях з української мови іменник *мандрівниця* має варіантний наголос – *мандрівни́ця, мандрівни́ці, мандрівни́ці... – мандрівни́ці, мандрівни́ць, мандрівни́цям...* та *мандрівни́ця, мандрівни́ці, мандрівни́ці... – мандрівни́ці, мандрівни́ць, мандрівни́цям...* (Головац., 94; Голоск., 201; Грінч., II, 404; Орф., 361; Погр., 277; УЛВН., 321). Слово *мандрівниця* у мовленнєвій практиці Лесі Українки має суфіксальний наголос на другому складі – *мандрівниця* (III, 265), *мандрівниці* (III, 266).

У більшості лексикографічних джерел засвідчено варіантне наголошення форм однини лексеми *одежина* – *оде́жина, оде́жини, оде́жині...* та *одежі́на, одежі́ни, одежі́ні...* (Головащ., 115; Голосок., 255; Орф., 459; Погр., 338; УЛВН., 388), причому кореневе акцентування – нормативне, а суфіксальне – допустиме. Саме з кореневим акцентуванням цей іменник побутує в слововжитку поетеси – *оде́жина* (V, 148, 149).

Цікавим з акцентуаційного погляду є іменник *старшина*. Більшість лексикографічних джерел фіксує нерухомий суфіксальний наголос цієї лексеми у всіх формах однини та множини – *старші́на, старші́ни, старші́ні...* – *старші́ни, старші́н, старші́нам...* (Головащ., 164; Орф., 724; Погр., 515; УЛВН., 626). “Словник української мови” за ред. Б. Грінченка реєструє варіантне наголошення цього слова – *старші́на...* та *старші́на́...* (Грінч., IV, 199), а “Правописний словник” Г.Голоскевича – тільки флексійне – *старші́на́* (Голоск., 382). З флексійним акцентуванням цей іменник засвідчений і в слововжитку поетеси – *старші́на́* (I, 132; IV, 276), *старші́ну́* (II, 320).

3. Суфіксальні іменники жіночого роду з нерухомим кореневим наголосом в однині та нерухомим флексійним у множині.

Цей тип акцентування утворюють такі суфіксальні іменники: *байка* (V, 151; VI, 379), *балачка* (IV, 121, 199, 256, 306; V, 155 – двічі), *гілка* (I, 277 – двічі, 346; II, 122, 277), *дівка* (I, 162, 326; II, 216), *дірка* (II, 210; III, 345), *думка* (I, 49, 68, 80 – двічі, 96, 99, 101, 130, 146, 157, 171, 172 – двічі, 201, 213, 221 – двічі, 303, 309, 326, 327, 340; II, 74, 157, 161, 168, 199, 200, 201, 203, 206, 211, 232 – двічі, 233, 292, 315 – тричі; III, 126; IV, 15, 65, 131, 139, 193, 200, 225; V, 47; VI, 107, 143), *зіронька* (II, 9; III, 147), *казка* (II, 113, 207, 230), *квітка* (I, 48, 56 – двічі; 62, 71 – тричі, 88, 109, 121 – двічі, 160, 162, 164, 179 – двічі, 185 – двічі, 186, 193, 201, 235 – двічі, 240, 254, 271 – тричі, 272 – двічі, 274, 277 – двічі, 282, 283, 287, 291 – двічі, 303, 313 – двічі, 379, 386 – двічі; II, 21, 130, 142 – двічі, 167, 182, 266; IV, 19, 21, 83, 84, 93; V, 187, 193 – тричі; V, 236, 245 – тричі; VI, 68, 129 – тричі, 130 – тричі, 131, 132, 178, 186 – двічі), *кістка* (II, 153; III, 159), *клітка* (I, 331, 332), *кліточка* (I, 340, 342), *книжка* (I, 205, 240; II, 82 – двічі; VI, 166),

лялька (I, 286; III, 192; V, 103, 104), *молитва* (IV, 275; VI, 139 – двічі), *невістка* (V, 249, 250), *нитка* (I, 201; IV, 43, 172), *пастка* (II, 79, 81), *пелюстки* (I, 303, 304), *пісенька* (II, 12, 13, 14), *пташечка* (II, 167, 168), *різка* (II, 289; V, 71), *річка* (V, 101, 103), *свічечка* (II, 260, 262), *скалка* (I, 132 – двічі), *скіпочка* (IV, 207, 208), *сопілка* (II, 137, 175), *сорочка* (II, 210, 211), *стежечка* (I, 93, 308; V, 231), *стрічка* (I, 254; VI, 81, 170), *тріска* (I, 347, 348), *хатка* (II, 173, 174), *хмарка* (I, 157, 158), *хусточка* (II, 217, 219), *чарочка* (I, 64, 353), *чутка* (III, 198; IV, 136, 249; V, 73), *шибка* (I, 244; II, 178), *щічка* (II, 213, 214), *ягідка* (I, 272; III, 164 – двічі; V, 226, 242), *ящірка* (II, 136, 137).

Більшість суфіксальних іменників жіночого роду цього типу акцентування має нормативне наголошення, проте у деяких з різних причин спостерігається відхилення від акцентуаційної норми.

Так, не співвідноситься з сучасною акцентуаційною нормою лексема *балачка* – *балáчки* (IV, 121, 199, 256, 306), *балáчок* (V, 155 – двічі). Лексикографічні джерела засвідчують як нормативне флексійне наголошення цього слова у множині – *балачкі́, балачóк, балачкáм...* (Головац., 11; Голоск., 17; Грінч., I, 24; Орф., 34; Погр., 24; УЛВН., 36). Кореневе наголошення іменника *балачки* зумовлене ритмічною організацією строфи.

З варіантним акцентуванням у множині функціонує у слововжитку Лесі Українки іменник *думка* – *думкі́* (I, 80, 96, 99, 101, 130 – двічі, 146, 171, 172, 177 – двічі, 201, 221 – двічі, 241, 303, 326, 327; II, 199, 200, 315 – тричі; IV, 15, 131, 139, 200, 225)... – *думóк* (III, 126; IV, 193; V, 47; VI, 107), *думкáми* (I, 213; II, 232, 292) та *дúмки* (I, 49; II, 74, 157, 168, 201, 233, 315), *дúмок* (I, 68, 80, 157, 172, 340; II, 161, 203, 206, 211, 232). В одному випадку поетеса власноручно проставила наголос – *дúмок* (I, 340). Кореневий наголос у множині у цьому випадку мотивований тонічним порядком слів. Акцентною нормою для цього слова є флексійне наголошення форм множини – *думкі́, думóк, думкáм...* (Головац., 54; Голоск., 110; Грінч., I, 455; Орф., 201; Погр., 161; УЛВН., 182).

У поетичній практиці Лесі Українки слово *квітка* в основному побутує з нормативним флексійним наголошенням у множині – *квіткі́, квітóк, квіткáм...* (Головац., 77; Голоск., 160; Грінч., II,

232; Орф., 304; Погр., 235; УЛВН., 273). Проте в одному випадку, для збереження ритмомелодики фрази, засвідчений і кореневий наголос – *квітки* (I, 277).

У поетичному мовленні поетеси іменник *пастка* у множині функціонує з кореневим наголошенням – *пáстки* (II, 79), *пáсток* (II, 81). Нормативним же є флексійний наголос – *пасткі́, пастбо́к, пастка́м...* (Головащ., 120; Голоск., 242; Грінч., III, 101; Орф., 485; Погр., 357; УЛВН., 412).

Іменник *пташка* у формах множини Леся Українка вживає з варіантним наголошенням – *пташкі́* (I, 64, 70, 111, 121, 177, 341; II, 124; IV, 57; V, 144 – двічі), *пташбо́к* (I, 311; IV, 67, 76), *пташка́м* (I, 45; II, 267, 279), *по пташка́х* (IV, 57, 59) та *пташо́к* (II, 133). Відхилення від наголосової норми зумовлене ритмічною організацією строфи, а таким, що відповідає акцентній нормі є флексійне наголошення форм множини (Головащ., 128; Голоск., 256; Грінч., III, 101; Орф., 485; Погр., 357; УЛВН., 412).

Лексема *сопілка* у формах множини в українській мові має флексійне акцентування – *сопілкі́, сопіло́к, сопілка́м...* (Головащ., 168; Голоск., 374; Грінч., IV, 168; Погр., 504; УЛВН., 615). При вживанні цього слова поетеса використовує варіантне наголошення – *сопі́лки* (II, 137), *сопілка́ми* (II, 175).

Цікавим з погляду акцентуаційної характеристики є слово *хмарки*. У кінці XIX – на поч. XX ст. цей іменник мав варіантний наголос у множині – *хма́рки* та *хмаркі́* (Голоск., 425; Грінч., IV, 405). Поетеса вживає форми цього слова з наголошенням коренем – *хма́рок* (I, 157, 158), що було літературною нормою того часу [3, 12]. В сучасній українській мові нормативним є флексійне наголошення у множині – *хмаркі́, хмаро́к, хмарка́м...* (Головащ., 180; Голоск., 425; Грінч., IV, 405; Орф., 820; Погр., 573; УЛВН., 691).

Певні акцентні особливості притаманні і наголошенню іменника *шибка*. Декотрі лексикографічні джерела подають варіантне наголошення форм множини іменника *шибка* – *шибкі́* та *шибки́* (Голоск., 441), більшість – лише флексійне – *шибкі́* (Головащ., 186; Грінч., IV, 493; Орф., 847; Погр., 591; УЛВН., 712). У поетичному мовленні Лесі Українки побутують обидві форми – *шибки́* (II, 178), *на шибка́х* (I, 244).

Отже, розгляд наголосових моделей на прикладі суфіксальних іменників жіночого роду підтверджує, що вони в основному збігаються із сучасними акцентуаційними нормами. Акцентуаційна неспіввіднесеність окремих лексем у поетичному мовленні Лесі Українки із сучасним наголошенням має двобічний характер: одні із них зафіксовані тільки в творчості Лесі Українки і є виразниками її авторського стилю, інші органічно влітаються в живу тканину загальнонародної мови, що й підтвердили авторитетні лексикографічні джерела. Ці лексеми можуть поширити своєрідними імпульсами цю реконструкцію наголосу у певних лексемах, їх канонізацію, що послужило й зміцненню автентичної основи сучасної української літературної мови.

1. Веселовська З.М. Наголос у східнослов'янських мовах початкової доби формування російської, української та білоруської націй (кінець XVI – початок XVIII століть). – Харків: Видавн. ХДУ, 1970. – 161с.
2. Винницький В.М. Наголос у сучасній українській мові. – К.: Радянська школа, 1984. – 158 с.
3. Винницький В.М. Акцентна система сучасної української літературної мови: Автореферат дисертації... доктора філологічних наук. – К., 1985. – 48 с.
4. Винницький В.М. Акцентна дублетність і кодифікація // Мовознавство. – К., 1983. – №6. – С. 46-55.
5. Скляренко В.Г. Нариси з історичної акцентології української мови. – К.: Наукова думка, 1983. – 239 с.
6. Скляренко В.Г. Слова з двома наголосами в поетичних творах Лесі Українки // Культура слова. – К.: Наукова думка, 1991. – №40. – С. 32 –35.

Список скорочень

- Головащ. – Головащ С.І. Словник-довідник з правопису. – К., 1979;
 Голоск. – Голоскевич Г. Правописний словник, – Харків, 1929;
 Грінч. – Словарь української мови / За редакцією Б. Грінченка. – К., 1907-1909. – Т. 1-4;
 Орф. – Орфографічний словник української мови. – К., 1994;
 Погр. – Погрібний М.І. Словник наголосів української мови. – К., 1964;
 УЛВН – Українська літературна вимова і наголос: Словник-довідник. – К., 1973.

Роман Миджин. Особенности акцентирования суффиксальных имён существительных в поэзии Леси Украинки. На материале поэтических произведений Леси Украинки автор анализирует ак-

центрирование суффиксальных имён существительных, выясняет причины отклонений от акцентной нормы и причины вариантного ударения. Основными источниками такого анализа при этом послужили произведения поэтессы, словари XIX в. и современные лексикографические источники.

Roman Midzhyn. The peculiarities of the stress of the suffixed nouns of the feminine gender in Lesia Ukrainka's poetry. On the basis of Lesia Ukrainka's poetry the author analyses the stress of the suffixed nouns of the feminine gender, finds out the reasons of the deflections of the accentual norm and of the variable stress. The main sources for the analysis given are the works of the poetess and the dictionaries of the 19th century as well as the modern sources of lexicography.